

29/05/2002

ZEGERS, S., Het beding tot bindende 'derden' beslissing (in de verzekeringspolis), *T.B.B.R.* 2002, afl. 1, 40-44.

Cass. (1e k.) AR C.95.0379.N, 21 januari 1999 (De Vaderlandsche N.V. / Carrosserie D.M.G. N.V.), <http://www.cass.be> (18 oktober 2001); arr. cass. 1999, 69; bull. 1999, 72; de verz. 2002, afl. 1, 115; r.w. 2001-02, 561, noot; t.b.b.r. 2002, afl. 1, 38, noot ZEGERS, S.,

Bindende derdenbeslissing

Inhoud: De rechtsfiguur van de bindende derdenbeslissing: Definitie bindende derdenbeslissing; Vergelijking met andere buitengerechtelijke geschillenbeslechtingmethodes, voornamelijk met arbitrage; Er zijn ook enige procedurele verschillen. De vereisten waaraan de bindende derdenbeslissing moet voldoen en de toetsingsbevoegdheid van de rechter.

rechter niet vermag de overeenkomst te herzien en die partij geheel vervallen te verklaren van het recht dat zij uit de overeenkomst put;

Overwegende dat de appèlrechter oordeelt dat artikel 11.A van de verzekeringsovereenkomst een beding tot bindende derdenbeslissing is, wat veronderstelt dat de partijen akkoord gaan hun beslissingsmacht over een bepaald feitelijk gegeven bij de uitvoering van de overeenkomst aan een of meer derden over te dragen en dat een aangestelde van één der partijen niet kan beschouwd worden als een derde;

Dat hij op grond van die uitlegging oordeelt dat de aanstelling van Vito B., aangestelde van de eiseres *sub* 1, bij een akte van 17 januari 1995 opgesteld overeenkomstig het genoemde artikel 11.A, in strijd is met hetgeen de partijen waren overeengekomen in de verzekeringsovereenkomst;

Dat hij voorts beslist dat artikel 11B van de verzekeringsspolis zo moet worden begrepen dat de aanstelling van een onafhankelijke deskundige aan de voorzitter van de rechtbank kan worden gevraagd telkens de verzekeraar weigert over te gaan tot de aanstelling van een deskundige die aan de voorwaarden van onafhankelijkheid beantwoordt;

Dat de appèlrechter aldus op grond van de uitlegging die hij geeft aan de overeenkomsten van partijen de rechtsgevolgen preciseert die deze overeenkomsten hebben, en zodoende de in het middel aangewezen wetsbepalingen en rechtsbeginsel niet miskent;

Dat het onderdeel niet kan worden aangenomen;

D.d. 21 januari 1999 – Hof van Cassatie – 1^e kamer
A.R.: C.95.0379.N
Zet.: Verougstraete, Forrier, Parmentier, Waüters, Dirix
O.M.: De Raeve
Pleit.: Bützler, Verbist

Noot

Het beding tot bindende “derden”beslissing (in de verzekeringsspolis):

Sabrina ZEGERS*

De bindende derdenbeslissing is een beest met vele ge-

daanten.¹ Hoewel in de rechtsleer nog geen eensgezindheid bestaat over de inhoud en de draagwijdte van het begrip², vindt men in de praktijk de rechtsfiguur van de bindende derdenbeslissing onder diverse benamingen terug in talloze verzekeringsspolissen³ en ook in vele andere overeenkomsten.⁴

Het arrest van het Hof van Cassatie van 21 januari 1999⁵ vormt een goede aanleiding om wat duidelijkheid te scheppen. In deze tekst zal worden getracht om aan de hand van het arrest en de beperkte rechtsleer ter zake te komen tot een begripsbepaling van de bindende derdenbeslissing. Vervolgens wordt ingegaan op de redenen waarom het Hof *in casu* besloot tot het bestaan van de rechtsfiguur. Tenslotte zal worden gekeken naar de vereisten waaraan de derdenbeslissing idealiter moet voldoen en naar de reikwijdte van de toetsingsbevoegdheid van de rechter ten aanzien van de bindende derdenbeslissing.

1. De rechtsfiguur van de bindende derdenbeslissing

1.1. Definitie bindende derdenbeslissing

Volgens B. Tilleman, I. Claeys, Ch. Coudron en K. Loontjens kan de bindende derdenbeslissing worden ge-

1. De naam bindende derdenbeslissing is nog niet ingeburgerd. In de buurlanden spreekt men van “bindend advies” (naar Nederlands recht) en van “l’arbitrage contractuel” (naar Frans recht). In de Belgische rechtsleer treft men o.a. de benamingen “conventionele expertise”, “compromis de désignation d’experts” en “acte de nomination d’experts”, aan. De spraakverwarring is deels te wijten aan het feit dat de bindende derdenbeslissing nog niet zo lang als een zelfstandige rechtsfiguur wordt aangezien. Men heeft het begrip eerst in de bestaande vakjes proberen te murwen. Zie hierover M. STORME, “La tierce décision obligatoire: ni expertise, ni arbitrage” in *J.L.-J.L.M.B. Centenaire*, Brussel, Story-Scientia, 1988, 353-356. Over de praktische oorsprong van de bindende derdenbeslissing en het voorstel om aan het fenomeen de naam bindende derdenbeslissing (tierce décision obligatoire) te geven zie M. STORME, *l.c.* en M. STORME, “De bindende derdenbeslissing of het bindend advies als middel ter voorkoming van gedingen. Een rechtsvergelijkend onderzoek op de grenzen van het contractenrecht en het procesrecht”, *T.P.R.* 1984, 1243-1250 en *R.D.I.D.C.* 1985, 285-292.
2. O. CAPRASSE, “De la tierce décision obligatoire”, *J.T.* 1999, 565-576.
3. Van de bindende derdenbeslissing wordt onder andere gebruik gemaakt om bij de verwezenlijking van het risico (ongeval, brand, ...) feitelijke elementen zoals de invaliditeitsgraad, de materiële schade, ... te laten vaststellen. Zie specifiek voor de minnelijke medische expertise: J. TINANT, “L’expertise médicale amiable: principes et modalités” in *Questions de droit des assurances*, II, Éditions du Jeune Barrcau de Liège, 1996, 475-504 en B. DE TEMMERMAN, “De minnelijke medische expertise: een bindende derdenbeslissing. Maar wat is een bindende derdenbeslissing?” (noot onder Brussel 29 november 1994 en Gent 11 oktober 1994), *A.J.T.* 1994-95, 238-240 en de aldaar aangehaalde referenties.
4. In bijvoorbeeld huurcontracten wordt soms een derde aangeduid om voor de partijen een plaatsbeschrijving op te maken van het goed of om bij het einde van de overeenkomst de huurschade te schatten. Enkele bijzondere toepassingen van de bindende derdenbeslissing vindt men in de wet terug: art. 1592 B.W. (prijzbepaling door een derde), art. 1716 B.W. en art. 1854 B.W. Zie M. STORME, “De bindende derdenbeslissing of het bindend advies als middel ter voorkoming van gedingen. Een rechtsvergelijkend onderzoek op de grenzen van het contractenrecht en het procesrecht”, *T.P.R.* 1984, 1265-1270 en *R.D.I.D.C.* 1985, 309-315.
5. Cass. 21 januari 1999, C.95.0379.N, dit nummer.

* Advocaat te Brussel, Medewerkster Vakgroep Economisch Recht V.U.B., D.E.S. en droit et économie des assurances.

catalogeerd onder de "vaststellingsovereenkomsten" daar zij een onzeker punt inzake een reeds tussen partijen bestaande verhouding vaststelt.⁶

Toch zullen haar verdere kenmerken (die de specifieke benaming al laat uitschijnen) ervoor zorgen dat zij een bijzondere rechtsfiguur uitmaakt.

M. Storme⁷ stelt dat de bindende derdenbeslissing "een zelfstandige rechtsfiguur is, die het mogelijk maakt dat derden beslissingen nemen, die de partijen welke in een bepaalde rechtsverhouding tegenover elkaar staan, binden".

Een gelijklopende definitie wordt gegeven door O. Caprasse: "Par la tierce décision obligatoire les parties confient à un tiers, qui n'est ni un juge ni un arbitre, le soin de prendre une décision qui les lie au même titre qu'un contrat".⁸

Het beding tot bindende derdenbeslissing komt dus neer op een beding waarin de partijen overeenkomen om hun beslissingsmacht over een rechtsverhouding die tussen hen bestaat over te dragen aan een of meer derden, die geen rechter of scheidsrechter zijn, en wiens beslissing de partijen bindt.

Het Hof van Cassatie geeft in het onderhavig arrest eveneens een beschrijving van het beding tot bindende derdenbeslissing. Het is een beding waarbij "de partijen conventioneel akkoord gaan om omtrent een bepaald feitelijk element ter gelegenheid van de uitvoering van de overeenkomst hun beslissingsmacht aan één of meer derden over te dragen".⁹

In casu beschouwt het Hof "het beding in een verzekeringsovereenkomst waarbij partijen overeenkomen dat, bij gebreke aan minnelijke regeling, het bedrag van de schade zal bepaald worden door twee deskundigen, de ene aangeduid door de verzekeraar, de andere door de verzekerde en wier beslissing soeverein en onherroepelijk is" als een beding tot bindende derdenbeslissing.¹⁰

Maar wanneer men in het kwestieuze beding leest dat "indien zij [de twee experten] niet tot overeenstemming komen, wijzen ze een derde expert aan, met wie ze een college vormen dat bij meerderheid van stemmen beslist"¹¹, doet dit dan ook niet aan arbitrage denken?

Bij arbitrage komt de beslissingsbevoegdheid immers toe aan een college van een oneven aantal arbiters.¹²

Het lijkt daarom nuttig, om verdere verwarring te voorkomen, de bindende derdenbeslissing verder in kaart te brengen op basis van haar gelijkenissen en verschillen met aanverwante rechtsfiguren.

1.2. Vergelijking met andere buitengerechtelijke geschillenbeslechtingmethodes, voornamelijk met arbitrage

1.2.1. Zowel bij de bindende derdenbeslissing als bij arbitrage, wordt de beslechting van het geschil toevertrouwd aan één of meer derden, en niet aan de partijen zelf. Hierin onderscheiden ze zich van de partijbeslissing¹³, waarbij de beslissingsbevoegdheid aan één van de partijen wordt toegekend, en van de dading, waarbij de partijen gezamenlijk tot een oplossing trachten te komen op basis van wederzijdse toegevingen.¹⁴

1.2.2. Men kan een beroep doen op een bindende derdebeslissers teneinde een feitelijke betwisting op te lossen of een objectieve onzekerheid te laten vaststellen, evenals dat men aan de derde een geschil kan voorleggen.¹⁵ Maar er moet dus nog geen *effectief* geschil zijn gerezen. Dit in tegenstelling tot de dading¹⁶ en de arbitrage¹⁷, waaraan enkel geschillen kunnen worden onderworpen.

Volgens de meerderheid van de rechtsleer¹⁸ valt echter enkel de vaststelling van feitelijke elementen binnen het toepassingsgebied van de bindende derdenbeslissing. Ook het Hof lijkt deze mening toegedaan, gelet op de definitie die het hanteert van deze rechtsfiguur.¹⁹

12. Zie *infra* punt 1.2.3.

13. M.E. STORME, "De bepaling van het voorwerp van een verbintenis bij partijbeslissing", *T.P.R.* 1988, 1259 e.v.

14. B. TILLEMANS, I. CLAEYS, CH. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading*, in *A.P.R.*, Gent, Story-Scientia, 2000, 9-11 en zie art. 2044 al. 1 B.W.: "Dading is een contract, waarbij partijen een gerezen geschil beëindigen, of een toekomstig geschil voorkomen". Zie recent P. COLLE, "Over de dading en de vergoedingskijting in de praktijk van de verzekeringen", *R.W.* 1999-2000, 969.

15. M. STORME, "De bindende derden beslissing of het bindend advies als middel ter voorkoming van gedingen. Een rechtsvergelijkend onderzoek op de grenzen van het contractenrecht en het procesrecht", *T.P.R.* 1984, 1244-1245 en O. CAPRASSE, *l.c.*, *J.T.* 1999, 565-566.

16. Artikel 2044 al. 1 B.W.: "Dading is een contract, waarbij partijen een gerezen *geschil* beëindigen, of een toekomstig *geschil* voorkomen".

17. Artikel 1676 lid 1 Ger. W.: "Elk *geschil* dat reeds is ontstaan of nog kan ontstaan uit een *bepaalde rechtsbetrekking*, waarover dading mag worden aangegaan, kan bij overeenkomst aan arbitrage worden onderworpen". Zie Cass. 6 februari 1964, *Pas.* 1964, I, 596 en *J.T.* 1964, 292.

18. J.L. FAGNART, *Traité pratique de droit commercial*, III, *Droit privé des assurances terrestres*, Brussel, Story-Scientia, 1998, 125-126; J.L. FAGNART, noot onder Kh. Luik 27 november 1979, *R.G.A.R.* 1982, nr. 10496; G. KEUTGEN en M. HUYS, *L'arbitrage en droit belge et international*, Brussel, Bruylant, 1981, 27; J. LINSMEAU, "L'arbitrage volontaire en droit privé belge", *R.P.D.B.* 1990, 13 en H. VAN HOUTTE, "L'arbitrage: son territoire et ses frontières", *R.D.I.D.C.* 1976, 141.

19. Cass. 21 januari 1999, C.95.0379.N, *dit nummer*.

6. B. TILLEMANS, I. CLAEYS, CH. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading*, in *A.P.R.*, Gent, Story-Scientia, 2000, 8-10. Zie ook Vred. Eeklo 8 februari 1990, *T.G.R.* 1990, 18.

7. M. STORME, "De bindende derden beslissing of het bindend advies als middel ter voorkoming van gedingen. Een rechtsvergelijkend onderzoek op de grenzen van het contractenrecht en het procesrecht", *l.c.*, 1244 en M. STORME, noot onder Rb. Brugge 28 september 1988, *R.W.* 1988-1989, 1035.

8. O. CAPRASSE, *l.c.*, *J.T.* 1999, 565.

9. Cass. 21 januari 1999, C.95.0379.N, *dit nummer*.

10. *Ibid.*

11. Cass. 21 januari 1999, C.95.0379.N, *dit nummer*.

Los van het feit of het trancheren van een geschil nu binnen de draagwijdte van de bindende derdenbeslissing valt of niet, kan, wat het beding waarvan sprake in het onderhavige arrest betreft, er geen verwarring met de arbitrage mogelijk zijn, aangezien enkel een feitelijk element, namelijk het bedrag van de schade, diende te worden vastgesteld door de deskundigen.

1.2.3. Er zijn ook enige procedurele verschillen.

De bindende derdenbeslissing is vrij van enig formalisme²⁰, daar waar arbitrage gereguleerd is in het Gerechtelijk Wetboek.²¹ Zo dient krachtens artikel 1677 Ger.W. de overeenkomst tot arbitrage schriftelijk te worden opgemaakt. Een zelfde vereiste treft men aan bij de dading²², die het onderwerp uitmaakt van Boek III, Titel XV in het Burgerlijk Wetboek.²³

De overeenkomst tussen partijen tot opdracht van een derde mag een even, dan wel een oneven aantal beslissingnemers aanduiden.²⁴ Deze keuzemogelijkheid is er niet bij arbitrage, waarbij het steeds verplicht is dat het college wordt samengesteld uit een oneven aantal arbiters.²⁵

Het beding waarvan sprake in het onderhavige Cassatie-arrest vertrouwt de vaststellingsopdracht in principe toe aan twee experts. Enkel bij gebrek aan overeenstemming tussen hen, voorziet het beding de mogelijkheid tot aanwijzing van een derde expert. Niettegenstaande het mogelijk oneven samengestelde college, kan er *in casu* geen sprake zijn van een clause tot arbitrage, aangezien de beslissing normaliter wordt genomen door twee personen, hetgeen ondenkbaar is bij arbitrage.

De derdebeslissers oordelen in beginsel naar redelijkheid en billijkheid of zoals hen door de partijen wordt opgelegd.

Artikel 1700 eerste alinea Gerechtelijk Wetboek legt de arbiters op volgens de regels van het recht tot hun

arbitraal vonnis te komen, tenzij de partijen anders overeengekomen zijn.²⁶

1.2.4. Verder kan worden aangestipt dat enkel bij arbitrage, en hoegenaamd niet bij de bindende derdenbeslissing, een vonnis wordt uitgesproken en dus gezag van gewijsde en een uitvoerbare titel na exequatur kunnen worden bekomen.²⁷

De oplossing die via de bindende derdenbeslissing wordt bekomen, zal deel gaan uitmaken van de overeenkomst van de partijen.²⁸

1.2.5. Tenslotte, is er nog het aspect van de rechterlijke toetsing.

Volgens de meerderheid van de huidige rechtspraak en rechtsleer kan een bindende derdenbeslissing formeel en inhoudelijk marginaal getoetst worden, hoewel dat laatste mijns inziens twijfelachtig is gelet onder meer op artikel 1134 lid 1 B.W. volgens hetwelk de geldig aangeane overeenkomst de partijen tot wet strekt.²⁹

Wat arbitrage betreft, somt artikel 1704 Ger. W., dat enkel de ruimte laat voor een formele toetsing, de gronden op die aanleiding kunnen geven tot een vernietiging van de arbitrale uitspraak.³⁰

Bij dading, stellen B. Tilleman, I. Claeys, Ch. Coudron en K. Loontjens, is enige toetsing eigenlijk uit den boze, aangezien het in beginsel een eindbeslissing is.³¹

Na deze analyse, kan het beding, waarvan sprake is in het arrest zonder twijfel bestempeld worden als een beding tot bindende derdenbeslissing.

2. De vereisten waaraan de bindende derdenbeslissing moet voldoen en de toetsingsbevoegdheid van de rechter

In beginsel zijn er voor de bindende derdenbeslissing, die niet wettelijk geregeld is, geen specifieke vereisten. De partijen kunnen in het beding tot bindende derdenbeslis-

20. Antwerpen 1 maart 1994, *R.W.* 1994-1995, 233; Vred. Eeklo 8 februari 1990, *T.G.R.* 1990, 18 en zie in de Nederlandse rechtsleer: G.J. MEIJER, "Bindend advies en de vaststellingsovereenkomst", in X., *Te Persistit. Opstellen aangeboden aan H.J. Snijders*, Arnhem, Gouda Quint, 1992, (51) 55.

21. Zie art. 1676 t.e.m. 1723 Ger.W.

22. Zie art. 2044 B.W.

23. Toch kan het ook nuttig zijn bij de bindende derdenbeslissing de pen ter hand te nemen. Zie M. STORME, "De bindende derden beslissing of het bindend advies als middel ter voorkoming van gedingen. Een rechtsvergelijkend onderzoek op de grenzen van het contractenrecht en het procesrecht.", *l.c.* en M. STORME, "Privatisering van het geding", in X., *Les modes non judiciaires de règlement de conflits*, Brussel, Bruylant, 1995, 29.

24. M. STORME, noot onder Rb. Brugge 28 september 1988, *R.W.* 1988-1989, 1035.

25. Het scheidsgerecht kan ook uit 1 arbiter bestaan. Zie art. 1681 Ger.W.

26. Art. 1700 al. 2 Ger. W. stelt echter dat wanneer een publiekrechtelijke rechtspersoon partij is bij de overeenkomst tot arbitrage dat de arbiters dan steeds volgens de regels van het recht moeten beslissen.

27. Pol. Stavelot 11 december 1989, *J.L.M.B.* 1990, 775 en Antwerpen 1 maart 1994, *R.W.* 1994-1995, 232.

28. M. STORME, "Privatisering van het geding", in X., *Les modes non judiciaires de règlement de conflits*, Brussel, Bruylant, 1995, 28 en "Contractuele mogelijkheden om geschillen alternatief op te lossen", in M. STORME, Y. MERCHERS en J. HERBOTS (eds.), *De overeenkomst vandaag en morgen*, Antwerpen, Kluwer, 1990, 582.

29. Zie *infra* punt 2.

30. Zie wat buitenlandse arbitrale beslissingen betreft: P. COLLE en H. BOULARBAH, "De invloed van het bestaan van mogelijke nietigheidsgronden op het exequatur van een buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraak", in X., *Liber amicorum J. Van den Heuvel*, Antwerpen, Kluwer, 1999, 161-180.

31. B. TILLEMANS, I. CLAEYS, CH. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading*, in *A.P.R.*, Gent, Story-Scientia, 2000, 12.

sing pleegvormen opleggen, maar zoniet, is deze rechtsfiguur, zoals reeds gesteld, vrij van enig formalisme.

Als contractuele mogelijkheid om een geschil op te lossen, zal zij vanzelfsprekend onderworpen zijn aan het algemeen verbintenissenrecht. Daar zij echter geen deel uitmaakt van het procesrecht, zijn procedurele vereisten niet op haar van toepassing.³²

Er kan worden gesteld dat de bindende derdenbeslissing zich op de grens tussen het materiële recht en het procesrecht bevindt, en dan wel veeleer langs de kant van het materiële recht.³³

In zijn arrest d.d. 21 januari 1999 stelt het Hof dat niet als 'derden' kunnen worden beschouwd "de personen die de aangestelde zijn van een der partijen en derhalve handelen onder diens gezag en toezicht".³⁴ De verzekeringsmaatschappij *in casu* zou de haar door de polis opgelegde verplichtingen dus niet te goeder trouw hebben uitgevoerd door een aangestelde aan te duiden als derde-deskundige.³⁵ Op grond hiervan oordeelde het Hof dat deze aanstelling "in strijd is met hetgeen de partijen waren overeengekomen in de verzekeringsovereenkomst".³⁶

De heersende rechtsleer en rechtspraak³⁷ onderschrijft de stelling van het Hof. Er wordt van uitgegaan dat bij de bindende derdenbeslissing automatisch een aantal minimumvereisten dienen te worden vervuld, namelijk de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid van de derde³⁸, zonder dat hiervoor een sluitende juridische grondslag

voor aangeduid wordt.³⁹ Nochtans kan mijns inziens deze grondslag gevonden worden in de bedoeling van de partijen die ertoe strekt een mogelijk feitelijk twistpunt definitief te laten beslechten door een "derde". Het houdt dus verband met het consensualisme in ons recht: toestemming met het oog op de realisatie van een bepaalde doelstelling.⁴⁰

De rechter kan de bindende derdenbeslissing marginaal toetsen, zowel formeel als inhoudelijk (volgens diezelfde heersende rechtsleer). Formeel dient rekening gehouden te worden met de aangehaalde minimumvereisten. Inhoudelijk dient onderzocht te worden of de genomen beslissing niet 'kennelijk onredelijk en/of onbillijk' is.⁴¹

De voorgestane rechterlijke toetsing van de inhoud aan de norm van de "kennelijke onredelijkheid of onbillijkheid" wordt gebaseerd op de goede trouw.

De geciteerde rechtsleer en rechtspraak legt aan deze in beginsel vormvrije rechtsfiguur via de toetsing aan de eisen van de goede trouw, dus toch zogenaamde procedurele vereisten op. Men kan zich afvragen of de wilsautonomie der partijen hierdoor niet andermaal wordt uitgehold door de figuur van de goede trouw?⁴²

Stel dat één van de derde-deskundigen inderdaad een vermoeden van partijdigheid vertoont, bijvoorbeeld vanwege zijn banden met een belanghebbende partij bij het conflict. Dan hoeft dit, zo meent L. Matray, toch geen aanleiding te geven tot de nietigheid van de beslissing van het college der experts "dans l'hypothèse où les deux experts auraient exprimé un avis concordant, ou même dans celle où la qualité de l'expert critiqué serait connu au moment de commencer la mission".⁴³ Daarnaast kan met A. Kassis worden opgeworpen dat de

32. Zie A. KASSIS die stelt "l'expertise irrévocable a une nature purement contractuelle et est dépourvue de toute connotation juridictionnelle" (*Problèmes de base de l'arbitrage en droit comparé et en droit international*, I, Arbitrage juridictionnel et arbitrage contractuel, Paris, L.G.D.J. 1987, 346.)

33. M. STORME, "Privatisering van het geding", in X., *Les modes non judiciaires de règlement de conflits*, Brussel, Bruylant, 1995, 32.

34. Cass. 21 januari 1999, C.95.0379.N, dit nummer.

35. *Ibid.*

36. Cass. 21 januari 1999, C.95.0379.N, dit nummer.

37. M. STORME en M. E. STORME, "De bindende derdenbeslissing naar Belgisch recht", *T.P.R.* 1985, 728-736; M. STORME, "Privatisering van het geding", in X., *Les modes non judiciaires de règlement de conflits*, Brussel, Bruylant, 1995, 30-31; J. TINANT, "L'expertise médicale amiable: principes et modalités" in *Questions de droit des assurances*, II, Editions du Jeune Barreau de Liège, 1996, 475-504; Vred. Eeklo 8 februari 1990, *T.G.R.* 1990, 18; Kh. Leuven 9 juli 1991, *R.W.* 1993-94, 336-337; Antwerpen 1 maart 1994, *R.W.* 1994-95, 232-233 en Rb. Leuven 22 januari 1997, *T.B.B.R.* 1998, 154-156.

38. L. MATRAY lijkt bovendien de motivatie van de beslissing als een dergelijke minimumvereiste voor te staan. Zie L. MATRAY, *Communication au Ve congrès international de l'arbitrage*, R.D.I.D.C. 1975, 26. Zie ook i.v.m. de motivatie: O. CAPRASSE, "De la tierce décision obligatoire", *J.T.* 1999, 576; Cass. 18 september 1981, *R.D.C.* 1982, 557; Gent 11 oktober 1994, *A.J.T.* 1994-95, 237 en Rb. Leuven 22 januari 1997, *T.B.B.R.* 1998, 155.

39. Deze procedurele minimumvereisten leiden M. STORME en M. E. STORME af uit "een vergelijking tussen de 'minimal standards' van het procesrecht enerzijds en de verplichtingen waartoe partijen die in een contractuele verhouding staan jegens elkaar gehouden zijn op grond van de vereiste van goede trouw anderzijds". Zie M. STORME en M. E. STORME, "De bindende derdenbeslissing naar Belgisch recht", *l.c.*, 728. Ook J. TINANT leidt deze vereisten af uit het principe van de uitvoering ter goeder trouw van de overeenkomst, J. TINANT, "L'expertise médicale amiable: principes et modalités" in *Questions de droit des assurances*, II, Editions du Jeune Barreau de Liège, 1996, 487.

40. Dit wil niet zeggen dat die "derde" b.v. geen enkele band mag hebben (of hebben gehad) met één van de partijen. De wilsautonomie der partijen speelt hier. Zie *infra*.

41. Rb. Leuven 22 januari 1997, *T.B.B.R.* 1998, 155.

42. Zie i.v.m. de goede trouw: L. CORNELIS, "Aansprakelijkheid in de ban van de goede trouw?", in X., *Recht halen uit aansprakelijkheid*, Postuniversitaire cyclus Willy Delva, Gent, Mys & Breesch, 1-80. en L. CORNELIS, "Rechtsverwerking: een toepassing van de goede trouw?", *T.P.R.* 1990, 545-640.

43. M. MATRAY, *l.c.*, 79.

derde-deskundige geen rechter is en alsdusdanig niet onafhankelijk moet zijn.⁴⁴

Bovendien biedt het algemeen verbintenissenrecht voldoende mogelijkheden om op te treden tegen misbruik van de figuur der bindende derdenbeslissing door de partijen. Een korte illustratie. Net zoals in onderhavig arrest, sprak het Franse Hof van Cassatie zich op 2 december 1997 uit over de invloed van een vermeend belangenconflict in hoofde van de derde-expert op diens beslissing.⁴⁵ Het Franse Hof maakte hierbij een onderscheid tussen de verkoopsovereenkomst die het beding tot bindende derdenbeslissing bevat en de uit het beding voortvloeiende overeenkomst tot aanduiding van een derde-expert, *in casu* ter bepaling van de verkoopprijs (*cf.* art. 1592 van het Belgisch B.W.). Volgens het Hof is de derde-expert deelachtig aan de tweede overeenkomst en is hij een derde, in de ware zin van het woord, ten opzichte van de verkoopsovereenkomst. Het belangenconflict dat de derde-expert treft, maakt daarom een dwaling uit in hoofde van één van de partijen wat de tweede, *accessoire* overeenkomst aangaat.⁴⁶

Dit arrest wijst op de mogelijkheid om via de toepassing van het algemeen verbintenissenrecht mogelijke misbruiken van de wilsautonomie in het kader van de bindende derdenbeslissing te ondervangen. Zo wordt een maximale toepassing van de wilsautonomie of vrijheid der partijen gegarandeerd en worden excessen vermeden, zonder te moeten teruggrijpen naar het opleggen (via de goede trouw/toetsing door de rechter) van zijn procedurele voorschriften.

Ook in België wordt de mogelijkheid tot die marginale toetsing door bepaalde rechtspraak in twijfel getrokken. Zo stelt het Hof van Beroep te Bergen: "sous peine de méconnaître la force obligatoire du contrat,....., le juge ne peut pas vérifier ou faire vérifier l'exactitude, la précision et la perfection de l'évaluation fixée par les experts".⁴⁷

44. A. KASSIS, *Problèmes de base de l'arbitrage en droit comparé et en droit international*, I, *Arbitrage juridictionnel et arbitrage contractuel*, Paris, L.G.D.J. 1987, 347. "Pour les mêmes considérations, il n'y a pas lieu d'appliquer le principe d'imparité de l'arbitrage juridictionnel à l'expertise irrévocable. Comme le note M. MATRAY, même si ce principe se recommande pour des raisons pratiques, aucun texte ne le prescrit à peine de nullité".

45. Cass. Fr. 2 december 1997, *Rev. soc.* 1998, 332-337, noot D. RANDOUX.

46. *In casu* verwierp het Franse Hof van Cassatie dan ook de voorziening die was ingesteld tegen het arrest die de overeenkomst tot aanduiding van een derde-expert had ontbonden. Cass. Fr. 2 december 1997, *Rev. Soc.* 1998, 335.

47. Bergen 31 oktober 1985, *Bull. Ass.* 1985, 790.